

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 4. kimorca 1856.

List 36.

Pogled nazaj na Laško.

(Dalje.)

Ostanimo se nekoliko pri nazareski hišici v Loreti. Si pri nekaki meri velikost lavretanske sv. hiše v spominu ohraniti, sim jo od zunaj po stopinjah zmeril, 25 stopinj ima po dolgosti in 15 stopinj po širokosti odzunaj. Obdana je odzunaj krog in krog z najimenitnejšimi izrezbami iz beliga kararskiga marmorja, ktere je bil zrisal slavni Bramante d'Urbino, zrezal in zdelal pa presloveci Sansovino z mnogimi sodelavci. To delo je terpelo skorej 30 let, in je toliko imenitno in čistano, de nam je rekel O. Kazapikola, de se ne more preplačati, ako bi se tudi s čistim zlatam edvagalo. Spodej na okrog sv. hiše je neka staplja iz marmorja, nekoliko višej od družiga tlaka, po kteri pobožni romarji po kolenih okrog hodijo in molijo. Ta staplja ima od samih kolen pobožnih molivcov ze za čudo globoke grabne vdernjene. Po vsi zunanji steni na okrog pa je tudi vse marmor in v njem podobe izrezane, kakor življenje Matere Božje, preroki stare zaveze, Sibile, prenašanje svete hiše, Na večerni strani je najpred oznanjenje Marije Device, ktero se je bilo v silo davnih casih v ravno ti hišici odznotraj zgodilo. Po Laškim se oznanjenje skorej povsod tako predočituje, de je Marija višej in angel pred njo kleči, ter ji naznanuje skrivnost vsih skrivnost in dobroto vsih dobrot. Občuduje se izražena naj veči pazljivost presv. Device na angelo ve besede, in pa angel, ki je viditi ne kakor iz marmorja, ampak zares nebešk, in izustujejo se mu presladke besede: Ave Marija! V njegovi družbi je še več angelov, ki so viditi, kakor de bi bili živi, zgorej pa Bog Oče nad nestevilnimi angeli, ki nad Marijo sv. Duha pošilja v podobi goloba. Vse pa je tako mojstersko izdelano, de spisovavec Sansovinoviga življenja pravi: „Ako bi bilo vse to iz naj dražjih jutrodeželskih dražih kamnov, bi bilo le majhno več kakor nič mem tolikiga zaslužnja“. Tudi druge podobe so vse imenitne in umetnijske. — Kar tiče pa znotranje, si vsak naj ložej pred oči postavi podobo sv. hiše, ako je kterikrat ogledal lavretansko kapelico pri Franciskanarjih, ker mislimo, de je po uni delana. Zidovi so visoki 19 dlani (palma) in 4 palee, debeli 1 dlan in 7 paleov, dolgi 12 dlani in 10 paleov, široki 18 dlani in 4 palee. — Laške mere. Altar iz kamna je prišel s sv. hišo vred, in izročilo pravi, de je bil od sv. Petra posvečen, in de je on sam na njem maseval. Podoba ali statva Marije Device je znana, kakor se na podobah mala. Zrezana je iz cedroviga libanonskiga lesa od sv. Luka evangelista, 4 palme visoka. Francozi so jo bili l. 1797 na Francosko odnesli, l. 1801 pa so jo bili papež Pij VII. zopet dobili in nazaj v Loreto dali, z mnogimi dražimi kamni in zlatinami obogateno. V neki ormarici za altarjem ali v altari ste ohranjeni dve posodi (nekaki skedeli), kteri je še sveta deržina imela in rabila. Bili ste l. 1797 poropani, l. 1800 pa spet poverjeni. Zidovi odznotraj so čisto goli, kakor so bili od nekdej brez

olepšave, ter vsi stari, prazni, černi in temni; povsod se goli kamni vidijo. Imenitno je neki kamen, ki smo ga vidili, de je z železom nazaj v zid prikovan. Koimberski škof namrec, monsieur Giovanni Suarez, je bil nekdej namenil, lavretanski enako hišico napraviti; de bi pa veči veljavo imela, si je od papeža Pavla III. privoljenje sprosil, kamen iz lavretanske hiše si odkrusiti in ga vanjo vzdati. To se res zgodi, ali gospod nato ni imel več pokoja v srcu in je tudi hudo zbolel. Misli si sam pri sebi, de morebiti venderle ni prav storil, ker je to svetisce nareel in pošodoval in sklene, kamen nazaj djati. Berz ko se je pa to zgodilo, je zadobil tudi poprejsnje zdravje. Njegovo lastno pisanje od te prigodbe je v sv. hiši shranjeno. V pojasnjenje te dogodbe pomaga ta posebnost, de je bilo precej od začetka rimskemu stolu veliko na tem lezece, sveto hišo Marije Device celo ohraniti, in je veliko izobčenje izrekel nad sleherniga, ako bi tudi nar manjši del od zidu odkrusil. Gori pa veliko dražih lamp v sv. hiši in vidijo se mnogi in različni darovi od papežev, kraljev in naj imenitnejših oseb. — Torej je tudi v nji vedno straza, de bi se kaj ne umaknilo. Ogledali smo potem tudi se nekoliko altarje in druge reči po cerkvi, za kar smo imeli le nekoliko minut časa. Velik del altarjev je prelepo mozaisko delo, to je, cele velike podobe z vsimi preménami in posameznimi razdelki so sostavljene iz zgoli samih različnobarvnih najhujih štirvoglatih kamničkov, k cimur je nepopisljivo veliko truda in umetnosti potreba, pa je tudi delo potlej za dolge dolge čase, ako kaka roparska moč ne pride čez-nj. Druge imenitne podobe pa so na presno (fresco) malane. Imenitni altari so p. Maria desolata; sv. Mihael, izvirna, preizverstna podoba, od ktere posnetek je tudi v Rimu; — sv. Francišk; sv. Filip Nerijan in sv. Ignaci itd. Drago in imenitno je tudi kerstise iz bronca, nad štirimi angeli s štatvami in izbuknjanimi deli (Basreliefs). Tudi so za nas spomina vredni avstrijski gerbi ob levim pilu velikiga oboka. Avstrijca je bila namrec sveti hiši darovala za zidavo velike cerkve vse velike tramove, na kterih okrov sloni, in ves jelov in mecesnov les. Posebne imenitnosti so tudi velike cerkvene vrata iz bronca, 80 tavzentolarjev vrednosti, od mojstra Jeroma Lombardo. Kaj tariga se v Rimu ni. Vse napolnjene so z izbuknjanimami, ki pred oči stavijo zgodbo prvih clovekov, obrnjeno v podobah na začetek sv. katoliške kersanske cerkve, kakor p. stvarjenje Eve iz Adamoviga rebra. V enim razdelku je predočitena čistitljiva žena, podoba sv. Cerkve, blizo nje pa kava, ki se ji bliza, podoba strupeniga krivoverstva, ki neprenehama nadlegova sv. Cerkev, ji ise škodovati in jo pozreti, vender pa nič ne more opraviti, itd. Ravno tako delo so dvoje vrata bolj pri straneh ob licu velike cerkve. — Ogledali smo po tem tudi še blagajno (Schatzkammer), imenitno zavolj slavečih malarij, in zbirke onozih dražih in umetnijskih darov lavretanske hiše. O. Kazapikola je še poskerbel, de nam spominčkov, ka je kdo nakupil, kramurji niso pre-

drago zasolili; vse to smo dali v cerkvi pri nazareski hišici blagosloviti. Bili smo v tem glasovitim kraju čez noč in drugi dan do poldne. Prisereno se poslovimo s tem prijaznim in močnodušnim patrom, se z malim kosilam poživimo, potem se podamo dalje proti Tolentinu. (D. sl.)

Nekaj zastran plesu.

(Dalje.)

Mislím, de pametniga človeka in zlasti dobriga kristjana ne bomo našli, da bi taki ples zagovarjal, kakor se navadno po keremah in ob sejnih godi, če on le nekoliko hoče nagibe, okolišine in zadeve plesavcov in plesavk pretehtati.

Morde bi se pa vendar kje našel kak kristjansk zagovornik za zenitninski ples? Pretresimo tudi to reč!

Sveti tridentinski zbor v. 15. zbor. I. pogl. opominja, de naj se zenin in nevesta pred poroko svojih grehov skerbno spovesta in pobožno prejmeta presveto Rešnje telo.

Mislím si okolišino, kjer spovednik ako on hoče po vesti delati in za svoj lastni dušni prid in za zveličanje svojiga spovedenca prav skerbeti, mora še nekoliko s sveto odvezo zenina ali nevesto odlasati, de ju, saj kolikor on zamore, za vredno sprejemo treh svetih zakramentov pripravi.

Tode na spovednikov svet v tej reči, s poroko nekoliko počakati, se skorej nič ne porajta, in kadar si spovednik ne upa svete odveze podeliti, se pa prederzne terdovratni spovedence brez odveze k poroki pristopiti! — Ako se pa primeri, de godec niso moz beseda in za odločeni dan poroke drugam, kjer jim bolj kaze, obljubijo, se pa pač lahko poroka odlozi, de godec drugod odslužijo, če tudi v tej dobi kakšen teden pretece.

V taki zadevi pa mislim, de vsaki koj lahko presodi, po čim zenin in nevesta hrepenita in kdo jima je ljubi: godec ali Jezus, ki pri sv. Matevzu 10. 37. tole govori: „Kdor očeta ali mater itd. bolj memo mene ljubi, ni mene vreden.“ — Taki zenini tedaj ne kar očeta ali mater, ampak oni celo godec bolj ljubijo, kakor Jezusa!

Pa tudi je nekteri zenin pameten in nevesta pobožna kristjana, ki bi kaj rada brez plesu in godecov imela zenitnino, pa staršem to kar nič ne dopade in nespametno terdijo, da bi se sinu ali hčeri ne opravljala svatovsina, temveč zalostna pogrebsina.

Sveti ocač Abraham napravi svojimu sinu zenitnino. On kaj slovesno naročuje, kakor sv. pismo (v 1. Mojz. buk. 24. pogl.) svojimu prvimu hlapcu, ne zmed malikvavskih Kananejk Izaku zene izvoliti, temveč popotvati v deželo, kjer stanuje Abrahamova rodovina. Zvesti hlapec torej otovori velbljudov, pride do mesta Nahor-a kamor ga njegov gospodar pošlje. Pri vodnjaku odpocije in Boga prosí, mu razodeti, ktero zmed devic, ki les po vodo hodijo, naj si Izaku zbere zeno. Komaj on odmoli, kar Rebeka pride in si vode natoči. Hlapec jo zaprosi vode, ona da njemu piti, pa podeli tudi velbljudam. Glej! kako je Rebeka usmiljeniga srca do zejniga hlapca in tudi do živine, dasiravno je ni hlapec prosil, de naj bi mu velbljude napojila. On tedaj vesel Boga hvali, ki mu tako hitro devico razodene, zakaj rekel je bit: „Ktera bo brez prošnje tudi moje velbljude napojila, tisto hočem snubiti.“

Hlapec se zolaj nemudama potruđi do njenih starsev, jim pove namen svojiga pota. Rebeka se potem z njim verne, je Izaku, ki je popred nikdar vidil ni, zvesta tovaršica, ki bo shvela, dokler bo na zemlji človeški rod.

Sveti ocač Abraham, premožen moz, ki ima cez 300 hlapecov, prisereno zeli in tudi v resnici napravi svojimu sinu srečno zenitnino. Pa on v tej priloznosti nič ne opomni ne plesu in ne godecov; pa tudi Rebekini starši se za godec in ples ne poganjajo. Naj se od tod kristjanski starši uče, kako nepotrebna in celo nespametna je njih skerb, ker mislijo, de godec in ples pri zenitnini morata biti.

Se me mika, zgled srečne zenitnine Sare in Tobija povedati. Sveti angel Rafajel nedolžnemu Tobiju, kakor svedoči 6 pogl. Tobijevih bukev, nauk zakonske čistosti jasno razklada, ki so ga zakonski vediti dolžni, kajti le verh njega sloni večidel časna, in vselej njih večna sreča, pa tudi obrednik naše škofije št. 2. stran 194 veleva, de je treba ženina in nevesto v tej čednosti marljivo podučevati.

Nedolžni Tobija se zaroči s pobožno Saro. On si mnogo mnogo primožena priženi. Veselili so se Tobijevi in Sarini starši, desiravno ni bilo godecov in plesu.

Zakaj se pa dandanašnji boje nekteri starši ob zenitnini sinu ali hčeri, če bi godecov ne bilo, le žalostno pogrebsino napraviti? — Le prerado se pa zgodi, de ravno to, cesar se nespametni starši brez godecov sinu ali hčeri boje napraviti, jima ravno oni nespametni po godecih in plesu v obilni meri naklonijo. To žalostno pogrebsino, ktere spomin se véasi dolgo ohrani, pa nespametni starši takole napravijo: Oni namreč nezmerno po godecih hrepenijo, z zakonskimi norčijami se pa v hiso rade priklatijo mnogotere napenosti, ki se tudi nekterih svatov polastijo. Kaj pa zunanje hiše in okrog po vasi počenja in uganja ponočna voglarska derhal, ki se edino zavolj svatovske godbe snide, se ne spodobi pripovedovati, kajti njeno pohujsljivo govorjenje, njeno razuzjzdano in škodljivo obnašanje je pogostama černejši kakor naj bolj temna noč, kjer se ljulika hudobij ne seje samo, temveč se neutrudljivo kar kupama posipuje.

Taki starši sinu ali hčeri res pogostama lepo doto odločijo; oni tudi nekterikrat celo obljubijo več dati, kakor njih okolišine dopustijo. Kadar se bala na prihodnji dom ženina ali neveste prepeljuje, jamejo vozarji, ki se med potjo radi skorej vsaki smrekovi vejei uklanjajo, tako nezmerno vukati, da se trudni popotnik pospešuje, o pravi dobi se jih ogniti. Ali kaj vendar vse tako obnašanje in blisobno bogastvo pomaga, če se pa pri tem pogreša, kar je več vredno, kot naj večje premoženje.

Božji blagoslov vedno spremljuje Tobija in Saro, ki stopita v zakon v Božjim strahu in se blagoslova, ki je sosebno zakonskim neizrekljivo potreben, precej v začetku s pobožnim življenjem vdelezujeta. Nekteri starši pa za blagoslov Božji kaj lahko zavolj pregreh, ki se po njih nespameti ob zenitnini osnujejo, novozarocenim serd Božji naklonijo ter jim že v kali zadusijo zakonsko srečo.

Pregresno vasovanje, nespametno vukanje, posvetna goiba, nezmeren ples in pohujsljivo rogoviljenje so pogrebei Božjiga blagoslova, in kjer koli se ti na svatavšini znajdejo, se ona po vsi pravici zamore zalostna pogrebsina imenovati.

Mocno tolažljivo pa je za sv. cerkev in njene služabnike, de se vendar nekaj najde pobožnih starsev, ki ne pripogujejo maliku svojih kolen, in ki so živo prepričani, da za svoje otroke naj boljši skerbe, če jih že v mladosti vadijo potrebne delavnosti, in jih v raznih čednostih, posebno pa v tistih vterdujejo, ki so za njih stan naj imenitniši. Taki dobri starši s svojimi pobožnimi otroci celo nič ne dvomijo, de se tudi ob zenitninah kristjanske čednosti nikakor ne smejo zanemarjati. Oni pa ravno zastran tega z nekterimi svati v neprijetne zaderge pridejo, ki ne marajo na zenitnino priti, ako se ona brez godecov obhaja.

V Kani Galilejski pride po popisu svetiga Janeza (2. pogl.) Jezus med svate na zenitnino, tode tu ni bilo godecov in se ni plesalo, in vendar kako srečna in vesela je bila ta svatovsina!

Kristjanski zenin in nevesta! ali ne bosta pred poroko Jezusa sprejela? Ali ga mar ne mislita med svate povabiti? Kaj morde nista sklenila, njega med svojimi prijatli na prvo mesto posaditi? So le tisti resnični prijatli, ki le zavolj godecov obljubijo na vajno zenitnino priti? — Ali ne razodevajo preglasno, de se oni za vaji kaj malo menijo, in da so oni le prijatli burk in norčij? O nikarta ne poslovita naj boljšiga prijatla, da bi gotovši tisti prišli med svate,

ki niso ne njegovih in ne vajni prijatli! Le Jezusa si prvi- ga in naj imenitnejšega sveta ohraniti, in Jezus bo vse druge, ki zavolj nečimernih vzrokov ne pridejo, vama v naj večji prid obilo namestoval.

Kristjanski ženin in nevesta se pred poroko svojih grehov spovesta, se z Jezusom skleneta, da bi jima po zakramentu sv. zakona povikšal posvečujočo milost Božjo, de bi zomogla težavne dolžnosti zakonskiga stanu prav spolnovati in nadloge, ki ju utegnejo zadeti, v zveličanje obracati, torej se tudi spodobi, de se dan poroke v pobožnim duhu obhaja. Kolikor imenitniši namen pameten človek doseči namenja, toliko bolj pripravnih pripomočkov on poiše; po vsi pravici tistiga bedakam ali trapam pristevamo, ki ogenj z oljem gasi. Kdo pa sme terditi, če se le nekoliko okrog ozre, da bi bili godeci in ples pripravni pripomočki, duha pobožnosti oživljati in uterdovati?

V nekterih krajih je sploh navada, na ženitninah godec imeti in plesati, zato bi utegnili kdo misliti, de je to prav in de mora tako biti, in ker se še za dovoljenje revežem v prid gosposki nekoliko plačuje, bi se kdo prederznil terditi, de je to celo posebno dobro delo.

Po popisu sv. Franciška Saleskiga, vemo kako malo- priden je ples tudi tam, kjer ni celo nič ljubezni do njega, kjer ni nobene nevarnosti in nič slabih namenov in je še verh tega vse obnašanje spodobno; takiga plesu pa, če po vsih zadevah pretehtamo, naše plesavske svatovšine, bo težko kdo kje našel tudi zmed sto le eniga. Godba je res kaj lepa umetnija, če se prav rabi in če jo persti zdramljujejo, ki jih pobožni duh vlada. Kdo ne vé, de je pobožni David z umetnim brenkanjem in milim prepevanjem svetih pesem preganjal od Savla hudiga duha?

Godeci pa iz tega namena ne pridejo na ženitnino, de bi svete in nedolžne pesmi prepevali in jih z godbo spremljevali, temuč jim je le mar, svatam pete prizdigovati. Te baže godec pa tudi že med ljudmi občno znani pregovor malo spušta, ki pravi, kadar kdo kako nerodno pove, „ta je pa godecova“. Pa tudi ne vem, če kdo zamore povedati, saj jaz kar le eniga zgleda ne vem, de bi se bil kje kak grešnik po svatovski godbi in plesu poboljšal ali celo k pokori spreobernil; lahko bi pa mnogo mnogo žalostnih prigodb ljudi obojniga spola naštel, ki so zavolj ženitninskih godecov in plesu storili prvo stopinjo na široko pot pregreh, ki v pekel pelje; kdor pa tukej se hoče nejeverin biti, naj se potruji po raznih krajih sodniške zapisnike pregledati, in se bo lahko prepričal, de je ta ali uni prezavec ali voglar zapert bil zavolj hudiga in kervaviga pretepa, ki sta mu ples in svatovska godba vzrok bila. Koliko hudiga, česar zdaj nihče ne preiskuje, in se vender v teh zadevah osnuje, bo pa še le dan poslednje sodbe razodel! Sveto pismo res svatovšine popisuje in pové marsikako podučljivo priliko od ženina in neveste; od godecov na ženitninah pa popolnoma molči.

Ako sitnežem in nadležnikam deželška postava pri- pusti plesati in godec imeti na ženitninah, se ne sme misliti, de je to po duhu sv. cerkve, in de je tisti preojster, ki se zastran te reči družih misel razodeva; sosebno ker duhovska gosposka, kateri je skerb za zveličanje duš izročena, tega nikdar ni, in tudi ne bo in ne more privoliti, dokler neštevilna množica dušnih nevarnost v tej reči ne neha. (D. sl.)

V predarek.

(Poslano od nekiga duhovniga pastirja).

Kaj bi bilo dostluženim duhovnam v naši škofiji kaj koristno, in kaj bi terdnim in zdravicim duhovnam, dokler on se svesto zamore svojo službo opravljati, serce tolažilo kadar on na starost misli?

(Konec.)

Jož vender tudi na deželi dostluženimu, duhovnu kadar on blizo cerkve ne dobi priličniga stanovanja, če so stene

njegove stanice po zimi vse močirne, če je veden nepokoj okrog njega, in jok otrok slišati vsako uro, če on oslepi ali mu noge popolnoma odpovedo, in če se v boleznih zdravilske in tolažljive pomoči za dušo in telo komaj po kančiku zamore vdeleževati.

Ako bi več dostluženih duhovnov združenih skupej zivelo in ako bi nekaj kmetije imeli, bi oni v mnogih zadevah tudi s pičlimi prihodki si zivljenje polajšali. V duhovskih potrebah bi se že med seboj podperali, v boleznih bi se jim tudi zastran zdravniške pomoči tako terda ne godila, in bi tudi v posebnih okolišinah, kjer ravno ženskim ni pristojno streci, kakiga strežaja zamogli imeti.

Takiga zlozniga življenja bi se pa duhovni v svoji starosti le v dostluženici zamogli vdeleževati, ki bi v naši škofiji velika velika dobrot bila.

Morde bi kdo utegnul ugovarjati, de bi njih mnogo ne veselilo v dostluženico iti.

Kdor ima premoženja, de zamore tako živeti, kdo mu bo zameril, če ga ne veseli vanjo iti? Ali veliko bi se jih pa s hvaležnim srcem de dobrote poslužilo, in tudi jih je mnogo, kar zagotovo vem, de bi radi vsako leto, dokler zamorejo služiti, nekaj za dostluženico vkladali.

Dostluženica bi bila pa tudi močno tolažljiva reč za mlajši in krepkejši duhovne, ki bi dela svoje mnogokrat zares težavne službe z mirnim srcem opravljali iz tega vzroka, ker bi se spomnili, da vender vedó, kje se bodo v starosti nekoliko odahnili.

Ni potreba razlagati se marsikterih korist za uravno stran, ktere se slehern lahko misli.

Ponosno se sme naša dežela ozirati na nekatere svojih dobrotnikov, ki so obilno svojiga premoženja v preblagi prid človeštva sedanje dobe in prihodnjih vekov obrnili; torej mislim, da ni prederzno, ako željo, ki je mnogim srcem duhovšine lastna, ponizno izustim, da bi stanovanje, kjer bi več duhovnov skupej bivalo, bila kaj vgodna reč, in tudi sim si svest, da bodo zasluge tistih dobrotnikov nezvenljive, ki bi prvi zato reč temeljni kamen vložili. Le poredkama po rekah ob viru ladije plavajo, tako se tudi ni nadjati, de bi prebivalise za dostlužene duhovne hipama z vsim do verha preskerbljeno bilo. V tej reči bi bilo že veliko storjeniga, ako bi tisti, ki jim je Bog za to delo pripravne dušne in telesne dari podelil, le to imenitno delo početi blagovolili, bi se tudi z Božjo pomočjo in raznimi doneski v prid in veselje duhovšine scasama doveršilo, kakor poslovica pravi: „Zerno do zerna pogača, kamen do kama palača“.

Kaj lepiga in spodbudljiviga si je popolnik mesca relikig trarna po Ljubljani v svojo torbico nabral?

XII.

Predragi prijatelj!

Sedem in dvajseti smarnični dan smo Marijo v hiši sv. Janeza našli, kterimu jo je bil Jezus na krizi izročil. Po svetih binkoštnih praznikih je sv. Janez posebno na to mislil, poslednjo voljo svojiga Gospoda natanko spolniti in za zapušeno mater po sinovski skerbeti. Vzel jo je pod svojo streho, z vso ljubeznijo in s svetim spoštovanjem se je proti nji obnašal; ves zveličan, Mater Božjo vedno tako blizo imeti, se je kot ponizen hlapec proti nji vedel, ji presereno stregel in za njo skerbet. — Kolikokrat sta se pač od ljubiga Jezusa pogovarjala, na njegove nauke in čudeže, na njegovo smert in vstajenje mislila, ter za mlade kersanske čede in njih duhovne pastirje molila! — Pa ni jima bilo dolgo dano, v Jeruzalemu živeti, vstalo preganjanje ji je prisililo, od ondot v Efez pobegniti, kjer sta zopet v lepim miru zamogla živeti. Sv. Janez je tudi tukej goreče sv. evangeli oznanoval in Marija je bila vsa vneta v molitvi za rast in razširjanje svete cerkve. Lepi cveteči

stan kersanske cede v Efezu, in hvala katero sv. Pavel njeni pobožnosti daje, zadosti priča, koliko ste si te dve bogoljubni duši prizadevale in koliki blagoslov iz nebes je njuno prizadevanje spremljal. — Sv. Janez nas uči, očeta in mater ljubiti, spoštovati, ter zanje skerbeti; uči nas, poslednjo voljo umirajočih čisto in natanko spolnovati.

Praden je Marija od tega minljivega sveta slovo vzela, je hotla še enkrat svojo domačijo, svete kraje obiskati, kjer je njen Sin živel, učil in terpel, je hotla svoje zadnje dni preživeti in skleniti. Sv. Janez, kterimu so Mariine nar manjši želje povelja bile, se torej z njo hitro v Jezuzalem nazaj poverne. Tukej si je Marija ravno tisto hišo v stanovanje izvolila, kjer je Jezus s svojimi aposteljni zadnjo večerjo obhajal, kjer so bili aposteljni z njo vred obljubljeniga sv. Duha prejeli. Približevala se je že tako prisercno zaželjena srečna ura, v kateri bi se imela s svojim ljubim Jezusom vekomej združiti; skončevali so se njeni dnevi v ti solzni dolini; tode ne iz kake bolezni, ampak zgoli in edino iz njenih gorečih želj, z Jezusom skleniti se. Le plamen svete Božje ljubezni je zamogel storiti, de se je njena čista duša telesnih vezi rešila, de je tisto serce biti nehala, katero nikdar, tudi z nar manjši nepopolnostjo omadezano bilo. Angel iz nebes ji je to veselo oznanilo njene blažene razveze prinesel in Marija mu je, kakor popred pri večvečenji vecne Besede, odgovorila: „Glej, dekla Gospodova sin, zgodi naj se mi po tvoji besedi“. — Potem ko je bila Marija to veselo oznanilo prejela, je šla še enkrat svete Jeruzalemske postaje obiskat, je zadnjikrat od njih, posebno od Kalvarije milo slovo vzela ter se podala nazaj v tiho sobico, de bi se ondi za smert pripravljala. Sv. Janez,

zvesti oskerbnik Matere Božje, je vernim v Jeruzalemu in njegovih okolici hitro vse oznanil. Od vsih krajev so pobožne duše prihiteli, deviško Mater Božjo še enkrat pred njeno smertjo vidit in sladko telazljive besede iz njenih ust zaslišat. Vsih oči so s spostovanjem in pobožnostjo na njo obrnjene, in glasen jok in milo zalovanje hišo napolnuje. Polna goreče želje in svetiga hrepenenja po svojim ljubim Jezusu je pač tudi ona k svojim pobožnim obiskovavkam kakor nevesta v visoki pesmi govorila: „Zarotim vas hčere Jeruzalemske! ce mojiga ljubljeniga najdete, povejte mu, de ljubezni omedljujem“. Kakor nam sveti može pripovedujejo, je zadnje dni večkrat truma angelov k Materi Božji z nebes na zemljo prihajala, pozdravljat Kraljico nebes in zemlje. In s temi nebeškimi poslanci je Marija takole govorila: O vi lepi prebivavei nebeškiga Jeruzalema, v koliko tolažbo mi je vaša pričujočnost. Zahvalim se vam, vender pa me vsi ne morete popolnoma utolažiti, zakaj, se ne ugledam svojiga ljubiga Sina, ki bi me tolažil. O vi angeli Božji! ce me ljubite, povernite se nazaj v nebesa, in povejte mojimu Jezusu, de sim ljubezni bolna. — povejte mu, de naj pride, de naj skoraj pride, ker zelje, ga viditi, umiram. Sv. Janez Damascan nam pripoveduje, de je bil Jezus svoji umirajoči Materi z lastno roko popotnico podal. In glej! v tem hipu se je cela hiša nebeske blisave zasvetila, in cudno in milo prijetna godba angelskih korov zaslišala. — In v tem trenutku, — glej čudo! — stopijo od Božjiga Duha skupej poklicani vsi sveti aposteljni iz raznih krajev sveta v tiho staničico k Materi Božji, vsi žalostni pokleknejo okoli njene smertne postelje, jokajo, molijo, sterne; tako težko jim je, od Jezusove in svoje ljube Matere ločiti se. In zdaj, ko so bili aposteljni od Marije za se, za celo katoliško cerkev in za vse svoje verne še materin blagoslov prejeli, zdaj se je njena sveta duša, ta lepa golobica Gospodova, telesnih vezi razvezala in zapustivši to revno življenje se je s svojim ljubim Jezusom sklenila, po kterim je tako serčno kopernela: — hišo pa, v kateri je ta blažena Devica tako sladko v Gospodu zaspala, je čez vse prijetna dišava napolnila. Glej, dragi prijatelj, tako smo tedaj osem in dvajseti šmarnični dan Mariino srečno smert premisljevali; pa učili smo se tudi

kako naj živimo, ako hočemo srečno umreti. Lepo kersansko življenje po Božjih in cerkvenih zapovedih in skerbno doprinašanje dobrih del je za srečno smert nar bolji priprava. Tudi ne zamudimo, sebe in svojih o pravim času s svetimi zakramenti previditi dati, de bo Marija, Mati Božja vedna spremljeavka svojiga Sina za nas prosila zdaj in o smertni uri. Z Bogom!

Tvoj zvesti prijatelj
A. Suški.

Izhodnja Indija in katoliška cerkev.

Spisal Valentin Sezuan.

(Dalje.)

Indija na levi strani Gangesa in katoliška cerkev.

Indija na levi strani reke Gangesa obseže dežele Angležev z 280.000 ljudi, kraljestvi Asam in Siam, carstvi Birma in Anam, kneštva polotoka Malaka in indiske otoke. Vsih prebivavcev utegne biti okoli 36 milijonov.

Kersanska vera tukaj se je bila v prvo perčela v Malaki.

1. Polotok Malaka. Sv. Francisk Ksaverjan. Malajci so muhamedanske vere in silno kervoželjni. Ropanje njih po morju je nadloga indiskiga brodovja. Ker Malajci meni, de bojo ljudje, ktere on tukaj umori, v prihodnjim življenji njegovi sužnji, torej iše, si takih sužnjev za prihodnje preskerbeti! V pasu nosi on vedno strašan nož, krit imenovan, z ostrupeno ostrino. Mesto Malako je bil slavni Portugalec Alfonz Albukerk l. 1511 muhamedancem vzal. Več katoliških cerkvá so Portugaleci potlej tukaj sozidali, papež Pavel IV. je l. 1557 tudi škofijo vtemelil in si je vse vernike imenovanih dežel podvergel, razun birmanskih, Jezuiti, Franciskani, Dominikani in Avgustinariji so imeli v Malaki svoje samostane. Naseljeni evropejci v Malaki pa so silno razujzdano živeli; vse perzadevanje misijonarev jim skorej nič ni zdalo. Zato tudi neverniki v okolici niso od kersanstva nič kaj hotli vediti.

Leta 1545 in še večkrat potlej je bil sv. Francisk v Malaki; pri kristjanih, ajdih, muhamedancih in judih je bil veliko ljudi spreobrnil. Edino hčer matere, katero je bil on kerstil in je bila kmalo potem umerla, je zopet k življenju obudil. Ta sveti mož bi bil rad v Kini sv. evangeli oznanoval, in ker ni bilo nikomur pripušeno, posamezno v to nezumno derzavo stopiti, je prišel l. 1551 iz Japonije v Goo, kjer je portugalskiga kraljeviga namestnika in ondotniga škofa sprosil, de se je slovesno sporočilo k cesarju v Kino poslalo, kterimu se je tudi on pridružil. Izvoljen je bil poročnik Jakob Pereira, pobožen mož in prijatelj sv. Franciska. Previden z dragimi darili, ktere sta kraljevi namestnik in Goanski škof preskerbela, in s timi, ki si jih je bil Pereira na svoje stroške nakupil, so se sporočniki 15. mal. travna 1552 iz Goo po morju podali proti Kini. Pripeljali so se bili srečno v Malako, kjer jih je ljudstvo z velikim veseljem in s ponudeno postrežbo sprejelo. Ali poglavar (governor) portugalski v Malaki po imenu Don Alvaro Tadaide, jezen, de je Pereira svoje dnarje raji v ta misijon obrnil, kakor de bi jih bil njemu posodil, ni sporočnikov naprej pustil. Pereira je bil celo od njega v jeco vtaknjen. Zastonj ga je sv. Francisk prosil, mu skazoval pisma goanskiga namestniga kralja, pisma goanskiga škofa in svoje lastne kakor apostoljskiga nuncija v Indii. Alvaro se za vse to nič ne zmeni. Sv. Francisk pa se je poslužil od papeža prejete oblasti in je poglavarja slovesno izobčil. Na to se je sam, spremljen od eniga samiga tovarša, peljal do otoka Sancian-a blizo Kinejskiga brega. Od tukaj je hotel v Kino se podati. Branili so mu na otoku bivajoči Portugalci; on pa jim je odgovoril: „Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas? Ali Bog je bil drugač sklenil. Kakor je Mojzes z gore Nebo gledal v obljubljeno deželo, ne pa vanjo stopil; tako je sv. Francisk s Sanciana gledal neizmerno žetev na Ki-

nejskim, tje priti pa ni mogel. Tolmač, kteriga je bil za Kino najel, ni hotel va-njo z njim iti; tergovec, ki je bil Francišku obljubil, ga skrivej v Kino (mesto Kanton) peljati, ni bil mož beseda. Vse to je perpomoglo, de je Svetnik na Sancianu zbolel in 15 dni ležal. Se ni bil popolnoma okrevaj, kar ga mraz 20. kimovca 1552 vnovič napade. Dvomil je zdaj, če ga Bog v Kino kliče. Ves oslabljen se podá na barko, ki je bila bolnim za bolnišnico. Ali silne bolečine v glavi, zraven tega še bodljaji in težave zavoljo majanja perklenjene barke so ga prisilile, lesti na suho. Tukaj je revež bil več časa pod milim nebam, dokler ga ni Portugalec, bolj usmiljen, kakor drugi, dal prenesti v svojo lopo (uto). Brez vse postrežbe je ležal on tu na lesu 10 dni; pušali so mu dvakrat, pa tako nerodno, de mu je bilo še hujsi. Spozna tedaj, de se njegovo življenje izteka. Do 28. listop. je bil le v večnost zamisljen; odslej se je mešal od velike vročine. Pa tudi zdaj, ko se ni več prav zavedel, je govoril le od Boga in od svoje poti v Kino. Zbrihtal se je bil še enkrat, in je z besedami: „V tebe sim zaupal o Gospod! ne daj, de bi bilo moje upanje osramoteno“, popolnoma vdan v voljo svojiga Stvarnika, v kteriga roke je 2. grudna 1552 svojo sv. dušo izročil. Bil je star okoli 46 let, 10 let in pol je po Indii in Japonii misijonaril. Od časov sv. apostelna Pavla sem ni bilo več viditi učenika nevernikov, kteri bi bil sv. Francišku Ksaverju enak. Ob ravno tem času, ko je v Evropi toliko milijonov ljudi sprejemalo ljuliko protestantske zmote in se pogreznilo v nepopisljive gnjusobe, je Francisk s svojim sv. življenjem, s svojo tolikanj gorečo ljubeznijo do Boga in do ljudi in z močjo čudežev v daljnih deželah jutrove Azije Kristusu ovčice pridobival in pokazal, ktera je prava cerkev, namreč le sv. rimsko-katolska, zunaj ktere ni zveličanja.

Berž, ko je bil Francisk umerl, je hitel Anton, njegov stari tolmač, na barko po mašne oblačila, de bi ga va-nje preoblekel. Portugalci na barki, slišati, de je umerl, so jeli jokati in so hodili ranjkiga kropit. Potresli so zdaj njegovo truplo močno z živim apnam, preden so trugo v jamo djali, de bi ob priliki ložej njegove kosti v Indijo prepeljali. Ali ko so grob sredi svečana 1553 odgernili, de bi Franciskovo truplo djali na barko, na kteri se je imel tudi Pereira iz Malake v Indijo nazaj peljati, je bilo še vse celo in čvrsto kakor živiga človeka, in prav prijetno je od njega dišalo. Zdaj vsi pričijoči, tudi oni, ki so poprej Francišku nagajali, de bi se bili Alvaru bolj prikupili, jokajo, se na persi tolečejo in pričajo glasno njegovo svetost. Perpeljejo ga v Malako 22. sušca in kuga, ki je tukaj ljudi terla, kar berž neha. Pereira mu napravi slovesne bilje in l. 1554 so ga prepeljali v Goo, kjer je bil v cerkev sv. Pavla položen.

Leta 1641 so kalvinski Holandezi Malako vzeli, in, kakor Turki pri padu Carjigrada l. 1453, so katoliške cerkve v svoje protestantske tempeljne in v magacine preuredili. Korarji in redovniki so bežali k nevernikom v Makasar na otok Alebs; ali tudi od tukaj so jih 1659 Holandezi pregnali. Škofijo, ki je bila večidel brez škofa, je papež Gregori XVI. l. 1838 odvzel in vernike Siamskimu vikariatu pripisal. Današnji dan je Malaka pod angleško oblastjo (od l. 1819 sem); ljudi je v tem mestu čez 12000, katoličanov kje okoli 2000, kteri imajo dva mašnika. Ali Bogu bodi potoženo! zapleteni so oni v indoportugalsko razkoluštvo (šisma). (D. sl.)

Ogled po Slovenskim.

t: Ljubljane. Pretečeni petek so bile duhovske vaje dokončane. Bilo se je k njim 121 duhovnov vsake verste zbralo. Vodil jih je znani karmelit, O. Serapijon; premišljevanja pa so imeli visokocastiti korar in dekan gosp. Anton Kos. Pričeli in sklenili so jih Milostljivi knez in škof sami

s primernim ogovorom in so tudi vsaki dan gospodam maševali, v Alojzijanski kapeli.

• V poslednjim franciškanskim kapitelnu je za provinciala izvoljen precastitljivi O. Klar Vascotti, pridigar, cerkveniga prava in cerkvene zgodovine učenik v Gorici, rojen v Izoli 1803, mašnik posvečen 1823.

• Naslednje pismice razodeva lep zgled usmiljeniga serca, torej ga podamo ljubim bravecem.

Preblaga Danica! Tudi nas je lansko leto ravno dan Device Marie Snežnice, naše farne pomočnice, toča zadela bila; torej vemo, kako nje škoda teži, pomoč dobrotnikov pa hladi! Prejmejo naj tedaj ubogi Semičane od l. l. 5 gld. — Od farmanov iz Sulebaha na Štajerskim 5 gold., skupaj 10 goldinarjev.

• Slišimo, de so pretečeni ponedeljik Hotiškiga z. fajmoštra, Jožefa Mušiča, pokopali. R. l. P.!

Z Zagorij na Pirki 19 v. serpana. — Ako človek ki se ni za Božjo čast popolnoma merzel, po naši ljubi domovini potuje, se mora v serce veseliti, ker tu vidi na mestu starih majhnih cerkvic nove, veličastne se dvigati, tam vidi stare in zapuščene popravljati v lepe veže Božje, in vse to v časih, ki niso ravno nar bolji. —

Ker se povsod okoli tako vneto za Božjo čast poganja, nočejo tudi Pivčani zadej ostajati. Zagorska cerkev je bila še pred malo leti sicer lepo sozidana ali vsa pusta, prazna in brez orgel, sedaj je pa, hvalo Rogu, lepo ozaljšana in lepe velike orgle breučé v nji. — Lansko leto, ko je huda kolera pri nas strašno razsajala, je verli in neplašljivi mojster nam zvonik izdeloval. Res čudno je bilo! Spodej po vasi je siba Božja svigala, on pa je v Božjo voljo vdan s svojimi pomočniki na visocini mirno naprej delal, ako ravno so ga usesa bolele od neprenehatiga zvonjenja in joka in tarnaja ljudi. Dodelal nam je pa turn tako izverstvo, de smo Zagorci ponosni nanj. Kdor ga vidi, se ga ne more nagledati. Čvrsti in mnogo znani mojster, Juri Oblak, zasluži toraj očitno pohvalo, kar mu tu izrečem v imenu cele vikarije. — Pokopalise smo imeli dosorej jako odročno na neki pusti, pušavi podobni gori; sedaj pa vidi potnik lepo novo pokopalise poleg velike ceste. Prijazno obdaja cerkvico sv. Pavla. Ali dela in stroškov je bilo grozno veliko, tla so bile jako skalovite in mi ne bi imeli ne orgel, ne zvonika, ne pokopalisa, ako nam ne bi bil Bog dal tako verliga vikarja, gosp. Antona Mlakar-ja. Zdaj so dali tudi prenoviti veliki altar in gosp. Leopold Götzl iz Ljubljane, ki je bil to delo prevzel, ga je lepo izdelal. — Včeraj smo imeli velik praznik. Bilo je blagoslovljenje prenovljeniga altarja. Cerkev je bila jako natlacena in ofer tako velik, de se je bilo le čuditi. V kratkim casu se bo še križev pot nekaj popravil in potem bomo imeli Zagorei zares lepo cerkev.

Dopis, J. C. — Ker nam „Danica“ od marsikakiga zidanja za Božjo čast v misel vzame, ne morem zamolčati, kaj de se je pred malo leti v Vaški fari Moravske tehan-tije na Gorenskim v tej reči posebniga storilo.

Dalječ okrog po Kranjskim ni bilo tako zanemarjenih cerkvenih poslopij, kot per le ti fari. Prebivalise fajmoštvo je bilo sicer zidano, pa že tako okruseno in slabo, de se je že komaj več v njem zamoglo prebivati. Lesen skeden in hlev nasprot temu prebivalisu sta že od strohljivosti konec jemala. Prebivalise dveh gg. kaplanov je bilo tudi leseno, grozno tesno in že slabo s slamo pokrito. Solska mladost se je po knetskkih v najem vzetih, nizkih in nezdravih izbah mogla učiti. Farna cerkev sv. Andreja je bila temna, nizka, premajhna in je imela sem ter tje razpokano zidovje, le zidovje stolpa ali turna je bilo že črtno in z lepimi zvonovi napolnjeno.

Ko so bili pa sedanji gospod Matevž Kristan 1827 tukaj fajmošter izvoljeni, so kmalo tako umno in lepo farovž prezidali, de je slehernimu dopedel. Farovžu nasprotne le-

sene in strohljive stene od skedna in hleva so poderli in jih prostorno ognja branljive pozidali.

1831 je pa nesrečen požar celi Vaški terg s streho cerkveno in stolpovo vred v pepel spreobrnil, lepe zvonove stajal in le ognja branljivemu farovžu s hlevam in skednam vred prizanesel. Po tem požaru so neprestrašeni gospod fajmošter dvoje pogorise kupili, na katerim so lepo šolsko in kapelansko poslopje sozidali, stolp spet s kositarjem pokrili in vanj 4 soglasne lepe zvonove napravili, slabo cerkev pa za silo le z žagancami dali pokriti.

V ti revni cerkvicei so deset let Božjo službo mogli opravljati, ktere zidovje se je bilo že tako v razpokah razlezlo, de je bila velika nevarnost, Božjo službo v nji še opravljati. Neutrudljivi gospod fajmošter so rojaka Vaske fare, premilostljiviga Terzaškiga škofa, Matevža Ravnikarja, preprosili, de jim je k začetku nove cerkve z denarni perpomogel.

1844 so gospod fajmošter pokopalise od farne cerkve zunaj Vaskiga terga novo napravili, vanj so žegnano perst stariga pokopalisa vozili, staro, slabo cerkev do tal poderli in po pridnih svojih farmanih dali njene razvaline razkopati in v red spraviti. Po tem dokončanem delu je bil od gosp. tehanta Blaža Lipovica vogelni kamen za novo cerkev žegnan in v dno položen. Se tisto leto je zidovje nove cerkve tako zrastle, de je bilo do zime že z opekami pokrito.

1845 je bila pa ta nova, lepa cerkev že tako dodelana, de se je bila mogla že za duhovne opravila blagosloviti.

1846 je bila že od premilostljiviga knezo-škofa Antona Alojzja posvečena, s tremi lepimi altarji in z novimi orglami previdena.

V kratkih letih pozneje je bila z več drugimi potrebami tako ozalisana in oskerbljena, de jo je zdaj veselje viditi.

Bog daj temu neutrudljivimu in blagimu gospod fajmoštru še veliko let doživeti in za njih velike skerbi pri leti poprej zapušeni fari obilno plačilo!

Iz Vodice. Naj draga Danica blagovoli naznaniti nekoliko od Vodiske šole. 13. dan veliciga serpana ob devetih zjutraj je bila očitna preskušnja učencev in učenk ondote šole. Zjutraj o pol devetih so gospod kaplan in katehet, Jožef Maresič, prav v obilnim številu zbranim učencam med petjem in pisalstvam sveto maso v farni cerkvi svete Marije brali. Po sveti maši gredo šolski otroci, kakor popred iz šole v cerkev, ravno tako iz cerkve zopet v šolo v lepim redu. Berz stopijo visokocastiti gospod tehant v šolsko izbo in z njimi častiti gospod fajmošter, gospod kaplan z drugimi povabljenimi sosednjimi gospodi in množico poslušavcov. Učenci pobožno vsi enoglasno pozdravijo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Zdaj se vstopijo gospod katehet pred učence in molijo z njimi navadno šolsko molitev, po kateri otroci z gospod učiteljem nekatere primerne pesmice s prijetnimi napevi lično zapojejo. Začne se izpraševanje. Častiti gospod kaplan kot katehet so izpraševali keršanski nauk v lepim redu tako pristojno umevno in djansko, kakor gre šolske otroke izpraševati, de glava in serce naj več pridobita. So pa tudi otroci tako umno in zversteno odgovarjali, de je bilo le veselje jih poslušati! Na to so izpraševali gospod učitelj. Urno in umevno so otroci brali, števili iz glave in s številkami na tabli; pa tudi pisanje je bilo lepo. Vidili smo, de je trud gospod učitelja že prvo leto lep sad prinesel.

Poslednjič pride sadjoreja na versto. Tu se je vidilo, kako bi bili radi vsi otroci kaj zraven opraviti imeli. Gospod kaplan so jih učili sadjoreje, in brez lastniga šolskiga vertica za ta poduk so jih vender le veliko naučili. Prav mično je bilo izpraševanje v lepim redu in ravno tako mični odgovori, urno in s veliko gorečnostjo so otroci cepljenje drevesic po različnih potih djansko pokazali. Vprašanja in odgovori so nam pričali, kako so gospod kaplan od potreb-

nosti in prida sadjoreje mično učence podučili in ta poduk priložno z verskimi resnicami sklepali in ga na keršansko življenje obračali. To dá pravo mičnost in vnemo. —

Zdaj vstanejo vsi častiti gospodje in poslušavci. Gospod fajmošter začne naj pridniši učence in učenke iz zlatih bukev brati, visokocastiti gospod tehant pa šolske darila deliti, prav lepe bukvice; enimu učencu in eni učenki pa tudi sreberni denar kot svetinjo na persi pripnejo. Tudi delijo lepe podobice v zlatih oklepih in še veliko drugih podobice. Zadnjič pa še gospod tehant v suknjo sežejo, veliko lepih podobice otrokam podelé in z besedo očitno pohvalijo učence in učenke, ter jih za prihodnje leto podbudujejo. To je bilo veselje, toliko otrok z lepimi darili! Kar priteče učencec, se vstopi pred klopi med součence in visokocastite gospode na stop, in neprestrašeno, glasno in ginljivo začne nagovorček. (od kteriga le nekoliko zamoremo podati. Vred.)

„Desiravno smo terde glave, smo se vender po trudu gospod učencikov brati naučili, de zamoremo si o praznikih z branjem svetih bukev kratek čas delati in Boga častiti; — hvala Bogu! V šoli smo se navadili razumno pisati, tudi številiti že znamo, de nas ravno vsak goluf ne bo mogel preslepiti, in tudi še marsikaj družiga. Hvala Bogu! Tako se je nam pamet zmordila, serce zboljšalo. Nič mi ni žal, de sim tolikokrat lačen šel v šolo, nič mi ni žal, de sim uro hoda po zimi sneg gazil in na mrazu zmerzoval, nič mi ni žal, de sim po leti včasí blato bredel, ali pa po solncu se kahal in paril. Zdaj vender znam keršanski nauk, znam brati, pisati in številiti. Hvala Bogu! Otroci, kteri se niste tega naučili, kteri si niste serca zboljšali, sami ste si tega krivi, in ne boste Božji kazni odšli. Zakaj, vender ste bili nekteri tako nevbogljivi, de ste naše dobre učenike tolikokrat žalili, ne de bi jim bili veselje in čast delali, ste jim žalost in nejevoljo napravljali! — Prosite jih danes vsi za odpušanje in recite za menoj: Gospodje! gospod fajmošter, gospod katehet, gospod učencik, ne zamirite nam, odpustite nam, ki smo vas tolikokrat žalili, otroci smo, poredni otroci smo, pa hočemo zanaprej biti pametni, se pridno učiti, se keršansko obnašati, tako de boste imeli veselje nad nami.

Šolarji in šolarice! bodimo zanaprej pokorni, mirni, tihi, sramožljivi in pobožni, dajajmo drugim otrokam lepe zglede, de se homo šolarji od potepenih otrok ločili, kakor se loči pšenica od ljulike, kakor cvetlica od kropiv, kot dan od noči.

Šolarji in šolarice! zahvalimo se doma svojim ljubim staršem za dobroto, de so nas pustili v šolo hoditi, delajmo jim pridno doma, delajmo jim tudi zlasti s pobožnim obnašanjem veselje, de nas bojo drugo leto še rajši pustili v šolo. Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Pač ginjeni smo odgovorili: „Vekomaj Amen“. Po ogorčcu otroci zopet molijo in kaj navdušeni in vneti nekatere pesmice in v sklep tudi pesem od Njih veličanstva našiga svitliga cesarja Franca Jožefa z učiteljem skup zapojejo! —

Tako je bila očitna preskušnja učencev in učenk Vodiske šole prav prijetno končana, in spoznali smo, de, akoravno je ta šola po svojim začetku še mlada, je pa že bogata na obrodu dobriga sadu. So pa Vodiski gospodje s srenjskim sprednikom tudi močno vneti za šolo: Kako lepo in prostorno šolsko izbo so z velikim trudem in z velikimi stroški s pomočjo pohvalnih farmanov napravili za več kot 120 otrok. Kako lepe šolske darila sta častita gospoda nakupila! — Na zadnje so pa gospod fajmošter vse povabljene častite gospode prav priljudno pogostovali. Kaj židane volje smo bili, zlasti tudi zavoljo lepiga napredka otrók v šoli. Naj bo vse v Božjo čast!

Burja.

Iz Ponkre. T. D—č. Ker si, ljuba Danica, moj dopis 26. maj. serpana (list 32) prijazno sprejela, ti pošljem tudi pesem, ki se je pri Draminski slovesnosti prepevala:

Novi zvonovi v Dramnim.

Ozaljšaj se Draminska fara lepó,
Marii Magdaleni ovenčaj glavó,
Glej ženini novi,
Štir glasni zvonovi
Se lepo glasé — in kličéjo te.

Glej! polje, livade in vinske goré,
So polne veselja dans svetiga vsé,
Kir ženine nove
Štir glasne zvonove

Žegnuje tvoj sin — v slovesen spomin.

Glasovi so mili, lep zvenk jim je dan,
Zvonenje doni čez visave, čez plan,
Na svatovskim troni
Ze svoji patroni,
Zvonovi pojó — in hvalo dajó.

Danica priplava, bel dan se rodi,
Zvonovi, k molitvi budite nas vi!
Ko sedem odbije,
Al solnce prisije,
Je poldan toplo — zvonite lepa.

Ko solnce zahaja, in jemlje slovo,
Zvonite česenje Marii glasno,
Ko zarja večera,
Do nas se ozira,

Oznanite nam — de zginit je dan.

V saboto k večeru trijancite mir,
De spravi sovražnik se, vtihne prepír,
In v sveto nedeljo,
V cerkev veselo,

Zvonovi na glas — zakličite nas.

Ko toča rozlá, al ko hrúje požár,
Al černiga punta razsaja vihar:
Zvonovi zvonite,
Donite 'n vpite,

In bite na stran — de strašen je dan.

Al rina poslednjih bolnik bolecin,
Al v zemljo poverne Adamov se sin:
Spet mili zvonovi,
Naj mili glasovi,

Tolazbo doné — v otročje serecé.

Tak, Draminska fara! ti zvoni pojó,
Ko ženini Božji nevesti sladko,
In hčere in sine,
Pozdravljajo z line,

Ki devajo dar — na sveti altar.

Zvon velíki prinesel vam ljubi je mir,
Brez mira ni srečé, veselja nikjer;
Mir s svetlim cesarjem,
Mir z dušnim glavarjem
Ovenčaj povsod — vsih farmanov hod.

Dar milosti Božje vsim drugi deli,
In tretji pa zdravje in srečo želi,
Četerti v nebesa
Po smerti telesa

Bo dusam zvonil — Bogu jih zročil.

Bogu se darujte pa farmani vi,
K pobožnosti naj vas zvonenje budi,
Da bojo veseli,
Spet enkrat zapeli,

Zvonovi lepo — vam v sveto nebo. J. Virk.

Is Tersta 27. vel. serpana, † Ravno ko stiri popoldne bije, pridem s parobroda „Avstralija“, kamor sim bil v družbi g. viteza Napolit-a, tega misijonskiga očeta, spremil 3 mašnike, v Afriko namenjene. — Ze poprej imenovana dva sta iz Tirolskiga, 1 pa iz Parskiga, g. Gerbl, ki je bil dosihmal v Rimu skoz nekoliko mescov. Rokodelci gredo 4. Do Aleksandrije jih spremi gosp. profesor Dr. Mitterutzner iz Briksna, kateri jih bo ondi zročil gosp. misijonarju Gostnerju, ki z 8 zamurčki iz Hartuma novimu misijonstvu naproti pride. Zamurčke bo sprejel g. Mitterutzner in bo z njimi v 14 do 20 dneh v Terst prišel; 2 bo neki zročil papeževimu poslancu v Terstu, de ji bo v Rim odpravil, (2 morebiti nekam drugam), druge bo pa sam v Verono v

Mazza-tova odgojise peljal. Gosp. Beltrame iz Verone je zadržan in ne more se zdaj z misijonarji iti. Peljejo se gg. misijonarji zastoj do Aleksandrije, ker je g. Gerbl prinesel iz Rima zase in za gg. Kaufman-a in Lanz-a dekrete, de so „apostolski misijonarji“. Vsi so zdravi in veseli, komej so pričakovali, de bi že bili na morji, posebno pa kovac Zizek. (Poslednji, iz Pemsckiga, je bil nazadnje pri nekim imenitnim in bogatim gospodu, in ko so mu nekiga dne prijatli veliko silo delali, de naj nikar ne hodi, se jim je odrezal, rekoč: „Ako mi grof tudi vso svojo grajsino da, ne ostanem“. „Zdaj pa že vidimo, de je zastoj“, so rekli nato nadležniki, in so mu odjenjali. Vred.) V torek ob 11. so se bili vsi poklonili papeževimu poslancu in pa kardinalu Viale Prela-tu. Poslednji je ravno tisti dan ob 4. popoldne v Ankono odrinil. — V kimovcu bo šlo tudi 6 nun iz Nimenburga v Patno v Indijo. Spremlja jih neki duhoven iz reda svetiga Franciška. — 1. kimovca se v Terstu začnejo sprasevanja in terpe do 15. t. m. — Che cosa fa il piccolo Giuseppe, mio caro moretto? E obbediente e timorato di Dio? (Due risposte: Giuseppe: „Sì, Signore!“ Il suo padrone: „Di tutto un poco“.)

Razgled po keršanskiu svetu.

Zagrebska nadškofija, ki je bila že lani poslala mladenca v „Collegium romanum“ v Rim, pošlje zopet letas eniga; dva pa v osrednje semenišče v Pest, kjer ima pravico do dveh mest. — 21. u. m. je prišel v Terst posebni poslanec svetiga Očeta za Moskvo, Don Flavio de Chigi. — Solnograško. V Solnogradu imajo že čisto po cerkvenih pravilih napravljeno mladensko semenišče, ki se imenuje Boromejšče (Borromaeum). Vsih 8 razdelkov ima namreč učenje doma v napravi sami, k čimur mnogi ondotni gg. učeniki pripomorejo. Mnogi dobrotniki so pomagali k napravi vsih potrebnih pomočkov za učilo. Naravoslovni kabinet je bil čisto brez semenišnih stroškov ves napravljen in oskerbljen. Majhin bilinski ali botaniški vertič z znatnimi natoroznauškimi zbirkami in podobšinami pospešuje učbo naravoslovsko. Tudi mestni muzej in Sen-Peterski kabinet je bil odgojencam po priljudnosti ondotnih gospodov odpert. Več umerlih gospodov je v svoji oporoki svojo bukvarnico zročilo Boromejšu. Tudi darovi v denaru za mladensko semenišče so bili tako obilni, de je zamoglo več mladenecv čisto zastoj v to blaženo napravo sprejetih in preskerbljenih biti. Pa tudi sad tega prizadevanja se je pokazal; opomnimo samo to, de so se učenec 8. reda v dozornih ali maturitetnih sprasevanjih z dobrim pospeham obnesli. — V dolnih Dubnanih na Moravskim sta sv. Petra in Pavla dan iz helvetiške krive vere v katolisko cerkev prestopila sirotka; Janez Lipar in Ana Liparjeva; njun oče je bil pa že l. 1849 na smertni postelji prestopil. — V Galiciji, 3 ure od Černovic, se je cela občina Bojana, 100 rodovin, iz razkolništva v katolisko cerkev povernila. — Pri solski skušnji v Kladskim so prašali kardinal Svarcenberg malo deklice: „Zakaj sta bila Adam in Eva iz raja izgnana?“ in dobijo odgovor: „No, to mende ze sami veste.“ „Mi ne veš tega povedati!“ reko kardinal. „Pac dobro“, reče otrok, „gotovo sta bila dolžna in nista mogla najemšine plačati.“ Njih prevzisenost po skušnji učenika vprasajo, kako neki, de je otrok to odgovoril? in zvedo, de so bili starši tistiga otroka iz stanovanja izgnani, ker niso mogli najemšine plačati. Kardinal jima tedaj darujejo obilen znesek denarjev in jima pomagajo v naj hušji sili. Tako piše „Hlas.“ — V Milaticih je bil 6. raz. kersen izraelec Samson Hajek in je prejel ime Simen Marija Jakop. — Družba sv. Janeza v Pragi ima že 10.000 družnikov. — Iz Ostrogona, 31. u. m. je bila imenitna cerkev v Ostrogonu posvečena. Svete opravila so terpele od 8. zjutraj do 3. popoldne. Cesar in veliko družih visokih gospodov je bilo pričujočih. Dan poprej so od raniga jutra do pol 12 nepreha-

ma sle procesije ljudstva med petjem in molitvami v mesto k temu imenitnemu praznovanju, desiravno vreme ni bilo vgodno. Vso noč pred posvečevanjem so duhovni čuli in molili v postavljeni kapelici, kjer so bile svetinje za ta čas shranjene; zjutraj ob 4. so se začele sv. maše in so se brale neprenehama do posvečevanja. Ob 10. je bila procesija v stolno cerkev, s katero so tudi svitli cesar šli. 12 opatov v infulah je neslo svetinje; razun tega je bilo 24 škofov, nadškofov in kardinalov pričujočih. — Iz Rima se piše „Tir. listam“, de se je učeni dr. Fessler že o polovici u. m. na pot proti Dunaju podal. Učil se je skoz 5 mesecev v Rimu cerkveniga prava in je svoje poslanje dobro spolnil. Sv. oče so mu podali v spomin prelepo v zlato vdelano podobo (Camee) sv. Pavla. — V Perige-u (Perigueux) je neki klobučar obsojen za eno leto v ječo in mora 1000 frankov plačati, ker je neko očitnemu miru škodljivo laž raztrosil. Tudi v Laon-u in Šerburgu so trije zavolj taci hudobij z ječo in z denaram kaznjeni. Ker se enake hudovoljne laži dosti pogosto razširjajo, ki zadevajo ali cele stanove ali posebne osebe, samo to opomnimo, de tudi pred Večnim sodnikom gerdi obrekuni ne bodo ostri kazni odšli. — Na Svajcarskim tešinska vlada z vso silo na to tiši, de naj bi se ta okrog ali kanton odločil od Milanske in Komske škofije. To pa ni nič prida, torej se katoliško duhovstvo na vso moč ustavlja. — Na gradu „Wartensee“ pri Bodensee-u je v začetku vel. serp. umerl baron Pearsall, zmed angleških učnih, ki je bil malo pred smertjo v katoliško cerkev prestopil. — V Holandii sedanje ministerstvo kersanstvu dopusti svobode, kolikor je moč pri protestantih; ali drugi poglavarji protivne strani se toliko huši zaganjajo na katoliško duhovstvo in svete opravila, in ubogi katoličani se morajo vedno vojskovati. — Na Švedskim je zdaj huši postava za katoličane kakor na Turškim, zakaj švedska luteranska vlada sleherniga iz domovine przene, kdor bi v katoliško cerkev prestopil. Pa odpirajo se blezo tudi že njim po malim oči. Dosihmal katoličanstvu silo sovražni časnik „Svenska tidningen“ je opomnil Švedjane turške nove postave in nato rekel: „Kaj bodo rekle k temu protestantske pokrajine, v katerih se odpad od deržavne cerkve kaznuje z naj bolj neusmiljeno kaznijo razun smerti — to je: s pregnanstvom iz domovine?“

Cerkveno slovstvo.

Zanesljivo braveri „Zgodnje Danice“ še dobro pomnijo ljubljanskiga tednika „Zeit und Ewigkeit“ iz 1849. leta in pa prelepiga spisa „Eusebia oder die Weihe des Gebetes“ v njem, kateriga je pisal dr. Jož. Schneider, domskolastik in viksi solski ogleda terzaške škofije. Imenovani učeni in pobožni gospod je v unim časniku začeti spis nadalje izdeloval in narasle so iz njega bukve, ki so že natisnjene in obsegajo dobrih 500 strani. Ker tudi Njih milost terzaški škof že zdavno mislijo mladenško semenišče napraviti, je blagosereni g. spisavec želel s tem svojimi delam imenovani dobrotni in zazeleni napravi kako pomoč skazati in je čiste dohodke svojiga truda v prid tega prihodnjiga semenišča odmenil. Ker bo tedaj kupovanje tega izverstniga dela dobrota na dve strani: za kupovavca in za semenišče, ga zamoremo s toliko veči gorečnostjo in priserenostjo častitim bravcem priporočiti. V veči spodbudo se pristavimo, de je bil ranjki Alojzi Stör prečastitiga g. spisavca k temu delu spodbudil. Dobiva se pa „Eusebia“ v Terstu v škofijski pisarnici in velja 2 gold, 30 kr. Morebiti se bo zamogla poznejši tudi v Ljubljani dobivati, kar homo naznanili, ko bolj zanesljivo zvemo. Vredništvo.

Brabstine.

Katoliško pokopovanje na protestantskim pokopališi. Neki francusk poslanec v Londu je bil zbolel.

Ko se ozdravi, mu rekó norčevaje: „Zanesljivo bi vam ne bilo ljubo, med nami (protestanti) pokopanim biti“. „To bi se ne bilo zgodilo, ko bi tudi bil zdaj tukaj umerl; bil bi samo prosil, de naj mi na vašim pokopališi globokejši grob izkopljejo, kot ga protestantam delajo, in tako bi bil v sredi med katoličani pokopan“, je bil njegov bistroumni odgovor.

Peklenškova jed. Kakor je človek v sercu, tako se tudi rad razodeva. Še posebno rad pa se spačeneec razodeva. Če govori, skuša tako besedo zaviti, de tudi hudoba kaj pridobi; če se oblači, mu tudi v obleki kaj postreže; če bukvice spiše, ne bo jenjal, de bo tudi šantavimu satanu več ali manj kerme v njih napravil; že celo pa če pesmico skuje, misli de je neslana, če grizljeja za peklenška vanjo ne vtakne! — O ti nesrečna človeška slepota! Ali bi ne bilo bolj hvale vredno, Bogu postreči, kakor pa satanu? Ali ti je res celo tako sladko pri sercu, kadar zamoreš z zaljubljenimi ali sicer pohujšljivimi sleparijami nedolžnost zapeljevati? Porok sim ti, kakor res „nič nečistiga ne more v kraljestvo Božje“, de ti bo ta slepa zapeljivost grenko presedala!

Mertvo morje. Okrog mertviga morja ni dobro se preveč stikati, skorej vsaki mora z življenjem plačati. Poslednjih 16 let jih je 6, večidel Angležev, konec vzelo, ki so hotli to morje preiskovati, le samo Anglež Lynch jo je srečno unesel. Mertvo morje je podoba smertniga greha: nikar se ne voži po tem nevarnim morji, nikar bliz ne hodi, nikar ga ne preiskuj! Gorje mu, kdor se vanj poda, težko, težko se bo spet otel!

Sv. Pambon in vdova Melanija. Melanija je bila pobožna in bogata vdova iz Rima in je nekiga duc pušavnika Pambona obiskala. Pambon je na tleh sedel iz bitja plahte pletel, jez sim rekla — pripoveduje vdova — tri sto liber srebra k njemu položiti, rekoč: „Vzemi od blagoslova Božjiga!“ Pambon pravi: Bog ti bo tvojo ljubezin povrnil, in rekel je, ga po revnih samostanih razdeliti. Še sim pred njim stala in čakala njegoviga blagoslova, ali kake pohvalne besedice. In ker nič ni bilo, sim djala: Moj oče! tu je tri sto liber srebra. Pušavnik pa pravi: Moja hči! On, komur si to dala, ne potrebuje, de bi mu pravila pezo svojiga daru. On, ki gore tehta, več težo tvojiga srebra. Ako bi ga bila meni dala, bi bilo prav, mi povedati; ker si ga pa Bogu darovala, ki je vdovina vinarja sprejel, torej ne govori več od tega! To je bilo leta 370 na gori Nitri. L. D.

Neki general v Krinski vojski vidi nadpolkovnika, ki je v naj silniši nevarnosti ves sercin in neprestrašen, in ga začuden vpraša: „Nadpolkovnik, kako pokojni ste, od kod imate tolik mir v toliki nevarnosti?“ — „General!“ odgovori nadpolkovnik, „davi sim bil pri sv. Ohajilu“.

Mili darovi.

Za misijon gosp. Olivieri-a.

G. J. J. iz D. 7 gold. — Duhoven dobrotnik 4 tolarje, to je: 8 gold. — Duhoven 2 gold. — G. B. 15 gold. — G. M. 6 gold. — Kuharica 4 gold. — G. Sk. 2 gold. — G. P. 1 gold. — Neimenovan 6 gold. — Marijna družba 2 gold. — Š. J. šola 6 gold. —

Za afrikanski misijon.

Duhoven dobrotnik 2 tolarja, to je: 4 gold. — Neimenovan 4 gold. — Bratovšine 13 gold. —

Za Blejske pogorelee.

Duhoven dobrotnik v sr. 3 gold. —

Za Semičane s točo poškovane.

Duhoven dobrotnik 2 tol. to je 4 gold. — Neimenovan 2 gold. — J. J. 5 gold. — Farmani iz Sulebaha 5 gold.